

LESLLA 2007: internationale uitwisseling

De eerste ALFA-nieuws van 2007 berichtte over LESLLA: een internationaal forum geïnteresseerd in Low Educated Second Language and Literacy Acquisition. In 2007 werd dit forum voor de derde keer gehouden om kennis en ervaring uit te wisselen over tweedetaal- en schriftverwerving door laagopgeleide volwassenen. En ook dit keer kwamen zowel praktijk, beleid als onderzoek op dit terrein aan de orde. Hier een korte impressie van een van de Nederlandse deelnemers.

DANIELLE BOON/UNDP-MEDEWERKER ALFABETISERING OOST-TIMOR

Het LESLLA 2007 symposium vond van 13 tot en met 15 september 2007 plaats aan de Universiteit van Newcastle (upon Tyne) in Groot-Brittannië. Deelnemers uit Australië, de Verenigde Staten, Bangladesh, Groot-Brittannië, Duitsland, België en Nederland presenteerden recente praktijkervaringen, beleidsontwikkelingen en onderzoeksbevindingen.

Praktijk

Wat betreft de lespraktijk kwam onder meer aan de orde hoe effectief het is als docenten foutieve uitspraken van tweedetaalleerders gecorrigeerd herhalen. Dat blijkt zinvol bij taal oefeningen gericht op vorm, en veel minder effectief bij communicatieve oefeningen gericht op de inhoud. Een ander onderwerp dat belicht werd, betrof illustraties in lesmateriaal. Het meteen goed interpreteren van tekeningen blijkt voor cursisten zonder schoolervaring vaak moeilijker dan het interpreteren van foto's. Zo moeten we bij-

voorbeeld niet verwachten dat elke cursist meteen de diepte ziet die een illustrator in een tekening heeft aangebracht door dingen die dichtbij zijn groot af te beelden en dingen die veraf zijn klein, een voorbeeld dat menig alfadocent bekend zal voorkomen. In de presentatie werden meer voorbeelden genoemd van misinterpretaties in de lespraktijk: tekstballonnen werden niet altijd meteen als zodanig herkend, en soms verward met bijvoorbeeld een infuus, wat het begrip van de betreffende lees oefening niet bepaald ten goede kwam. Wanneer tekenaars een donkere huidskleur hadden aangegeven door middel van arceringen of puntjes, bleken sommige cursisten aanvankelijk te denken dat de persoon in kwestie was getroffen door een vervelende huidziekte. En een dame die staand in het water was getekend riep medelijden op omdat gedacht werd dat ze haar voeten moest missen. Gelukkig is ook gebleken dat cursisten dit soort illustratie conventies doorgaans snel leren. Maar bij nieuwe

cursisten die voor het eerst naar school gaan, is het handig bedacht te zijn op dit soort misverstanden bij tekeningen. Verder passeerde allerlei interessant en functioneel alfabetiseringsmateriaal de revue. Een mooi voorbeeld waren losse modulen over veiligheid in huis: hoe omgaan met hete pannen in de keuken, elektriciteit in de badkamer, enzovoort. Mooi vormgegeven boekjes met korte, duidelijke zinnen en verhelderend fotomateriaal. Er werden praktische ideeën uitgewisseld over het gebruik van nieuwe media. Een aanleiding was het groeiend gebruik van iPods in de lessen, bijvoorbeeld om kleine stukjes conversatie op te nemen tijdens de les zodat die buiten de les keer op keer beluisterd kunnen worden.

Beleid

De lespraktijk van laagopgeleide tweedetaal- en schriftverwervers wordt voor een deel bepaald door het beleid dat een land ten aanzien van deze groepen voert. Tijdens het LESLLA-symposium

van 2007 werd het beleid van de diverse deelnemende landen gepresenteerd in een serie landenpanels, wat vergelijken gemakkelijk maakte. Zo bleek dat er tussen de landen tamelijk grote verschillen zijn in bijvoorbeeld vereiste tweedetaalniveaus voor inburgering: in België is dat lager dan in Nederland, namelijk A1, in Groot-Brittannië is het hoger dan in Nederland, namelijk B1¹. Opvallende overeenkomst was de veranderende toon in het landendebat over taaleisen aan immigranten en, onvermijdelijk, de droogkomische visie daarop van mensen met jarenlange ervaring in dit werkveld.

Onderzoek

Zowel praktijk als beleid kunnen worden beïnvloed door onderzoeksresulta-

ten. Verschillende deelnemende landen presenteerden lopend onderzoek naar de verwerving van tweede taal en schrift door laagopgeleiden. Interessant onderzoek op dit terrein gaat bijvoorbeeld over de vraag in hoeverre de capaciteit van iemands werkgeheugen kan voorspellen hoe succesvol deze persoon zal zijn in tweedetaalverwerving. Of over de fasen die achtereenvolgens bij beginnend lezen voorkomen, en de al dan niet efficiënte strategieën voor woordherkenning die in die verschillende fasen gebruikt worden. Of over hoe opvattingen over schriftverwerving bij docenten tot stand komen en in welke mate die sporen met de heersende opvattingen in de wetenschap.

Het 'Lage-Landenpanel'; v.l.n.r. Ineke van de Craats, Jeanne Kurvers, Inge Schuurmans en Willemijn Stockmann.

Meer informatie

Dit waren slechts enkele voorbeelden. Kijk voor meer informatie op de website: www.leslla.org. Hier zijn programma's, presentaties en teksten te vinden van (inmiddels) drie jaar LESLLA-uitwisseling. Van elke bijeenkomst van het forum wordt een bundel gemaakt. In september 2007 verscheen de bundel van het LESLLA 2006 symposium: *Low Educated Second Language and Literacy Acquisition; Research, Policy and Practice. Proceedings of the Second Annual Forum*, The Literacy Institute at Virginia Commonwealth University, 2006, Richmond, Virginia. Deze bundel is te bestellen bij nfaux@vcu.edu en de in de bundel opgenomen teksten zijn binnenkort ook te downloaden via bovengenoemde website. LESLLA 2008 zal naar verwachting eind van het jaar in Vlaanderen plaatsvinden.

Noot

¹ De genoemde niveaus A1 en B1 verwijzen naar de niveau-indeling van het *Common European Framework of Reference for Languages*. In Groot-Brittannië gaat het om citizenship, vergelijkbaar met naturalisatie.

Advertentie

Welkom in Nederland

Kennis van de Nederlandse samenleving voor het inburgeringsexamen

DOOR MARILENE GATHIER

Met *Welkom in Nederland* maken oudkomers en nieuwkomers kennis met de Nederlandse samenleving en kunnen zij zich voorbereiden op het inburgeringsexamen. Alle eindtermen van het onderdeel Kennis van de Nederlandse Samenleving (KNS) zijn in deze methode opgenomen. Elk hoofdstuk sluit af met de checklist Weet je het nu? en een oefening in de vorm van het inburgeringsexamen.

Naast KNS wordt ook de taalvaardigheid geoefend. Verder is er authentiek materiaal opgenomen waarmee lees- en schrijfvaardigheid voor het examen getraind wordt. Aan de hand van gespreksvragen op kopieerbladen worden mondelinge vaardigheden geoefend en leert de cursist zich een mening te vormen over de gang van zaken in Nederland.

Leren gaat veelal het beste door te dóén. Per hoofdstuk zijn praktijkopdrachten opgenomen waaruit de cursist een keuze kan maken voor zijn portfolio voor het praktijkdeel van het inburgeringsexamen.

examen.

De methode is geschreven voor lager- en middenopgeleide beginners NT2. Het instapniveau is A1 en het eindniveau is A2.

Op de website staan interactieve luisteroefeningen en filmpjes.

Voor de docenten is een cd-rom beschikbaar met een docentenhandleiding, kopieerbladen en uitgebreide woordenlijsten (Engels, Turks en Modern Standaardarabisch). Door o.a. deze woordenlijsten en een studiewijzer is het mogelijk zowel individueel als in subgroepen te werken.

www.coutinho.nl
ISBN 978 90 469 0065 9